

Kadi-Kaisa Tarkiainen

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
maa ja ruumipoliitika osakond
riigi planeeringute valdkonnajuht

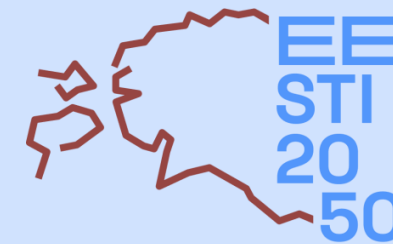

Üleriigiline planeering „Eesti 2050“

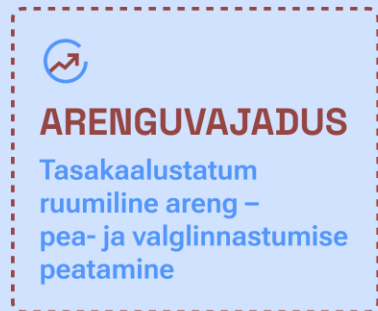
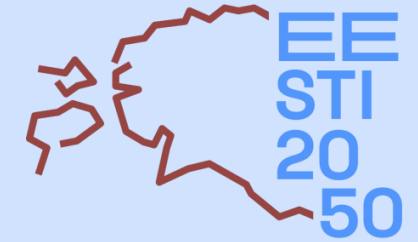
20.07.2026

Planeeringu koostamise ajakava

Planeeringu ülesehitus

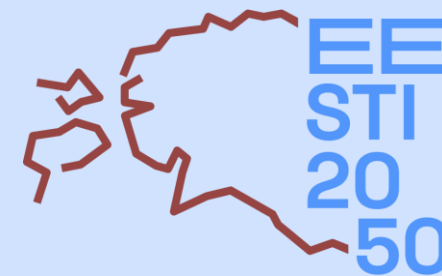

RUUMILISE ARENGU PÕHIMÕTTED

1. Julgeolek ja riigikaitse
2. Kliimamuutused ja -mõjud
3. Tugevate keskuste Eesti
4. Elu- ja pärandirikkad kompaktsed asulad
5. Ettevõtluse läbimõeldud ruumiline areng
6. Rohevõrgustik, väärtuslikud maastikud ja -põllumajandusmaad elukeskkonna osana
7. Asustuse arengut toetav kestlik liikuvus
8. Ruumisäästlik ja vastupidav tehniline taristu
9. Tugev mere ja maismaa seos

NING NEID TÄPSUSTAVAD SUUNISED

Avalik väljapanek täiustas planeeringut

Tagasiside koondtabelis on 724 vastusseisukohta

310

ettepanekut töid kaasa
planeeringulahenduse täienduse

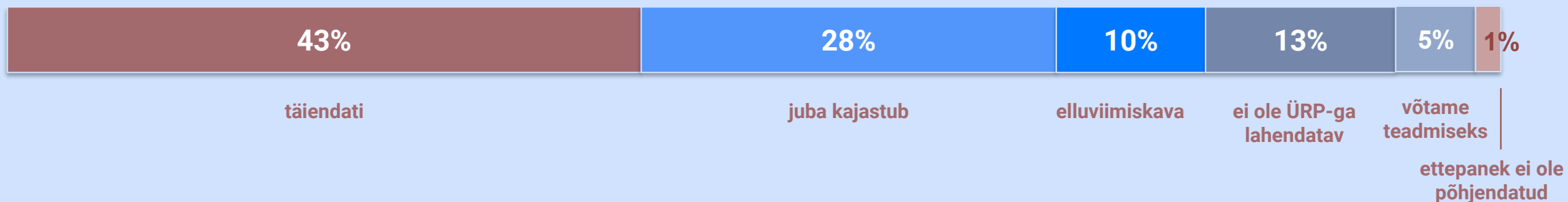
73

ettepaneku lahendamist toetab
elluviimiskava

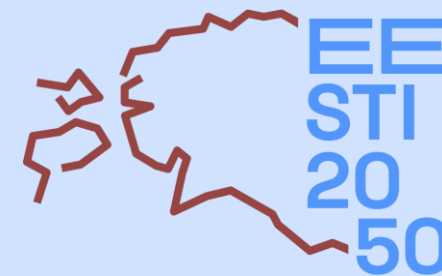
Mis üldvaates muutus?

- ✓ planeeringu põhisuunad jäi samaks
- ✓ sõnastused ja rakendatavus muutusid täpsemaks
- ✓ ülesehitus muutus loogilisemaks
- ✓ mitmed täpsemad küsimused suunati järgmistele tasanditele

Vastusseisukohtade jaotus koondtabelis

Täiendused kuues sisulises plokis

Tagasiside ei toonud kaasa üksnes tehnilisi parandusi, vaid muutis planeeringu loetavamaks ja rakendatavamaks

1 Ruumipoliitika põhialused

Kriisikindlus ruumikvaliteeti, maa-
hõivehierarhia täpsustamine, tihen-
damise asemel kompaktne areng

2 Julgeolek

elanikkonnakaitse, idapiir,
kriisikindlus

3 Asustusmudel

tugevad eritasandilised keskused
ja rollijaotus; suuremate linnade
eripära

4 Elukeskkond

avalik ruum, universaalsisain (sh
taristul), elurikkus, rohevõrgustik ja
väärtuslikud maastikud,
pärandirikkus

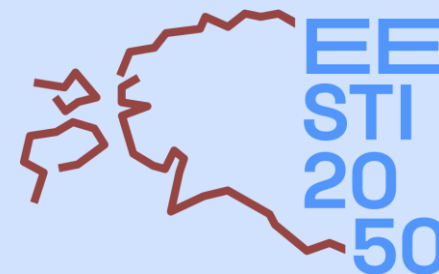
5 Liikuvus

multimodaalsed sõlmed,
rahvusvahelised ühendused,
tänavaruum

6 Elluviimine

riigi tasandi planeeringud ja seire;
seostamine riigi strateegilise
planeeringuga (arengukavad,
programmid)

I Ruumipoliitika põhialused

Tagasisides tõstatati

Turvalisus, kriisikindlus, elurikkuse hoidmine vajab rohkem rõhutamist; tuua sisse väärtarhitektuur

Kuidas rakendatakse maapiirkonnas, erinevates valdkondades?

Põhialused justkui sihitud linnalisele asustusele

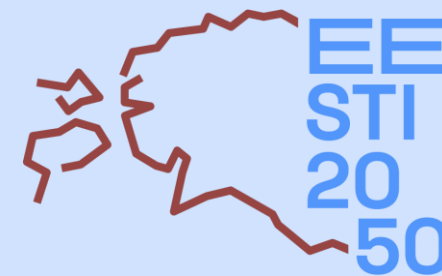
„Tihendamine“ tekitab segadust

Kas soodustatakse parkide täisehitamist?

Planeeringus täpsustati

- ✓ väljatoodud teemad selgitati ruumipoliitika põhialustes paremini lahti
- ✓ kooskasutuse põhimõtet laiendati selguse huvides ka taristule ja teistele maakasutusviisidele
- ✓ loobuti sõnast „tihendamine“, rõhutatakse kompaktset arengut
- ✓ koostati skeem maapiirkondade ruumilise arengu suunamiseks
- ✓ maahõivehierarhia sõnastati selgemalt samm-sammulise otsustusprotsessina, sh toodi selgemalt välja, et maahõivehierarhia looduslike maade hõivamise vähendamiseks laieneb kõigile teemavaldkondadele ja lisati piirkondlike eristustega arvestamise vajadus rakendamisel

II Julgeolek ja kriisikindlus

Täpsustati ja täiendati järgmisi alateemasid:

1 Elanikkonnakaitse

varjumisvõrgustik, evakuatsiooniteed, kriisitaristu ja kerksuskeskused

2 Riigikaitseline ruum

harjutusalad, drooniõppe vajadus, idapiiri taristu ja seirepositsioonid

3 Kriitiline taristu

hajutatus, dubleerimisvajadus ning piirialade riskidega arvestamine

4 Turvaline ruumiloom

ohutu liikumine, hea nähtavus, ruumi aktiivne kasutus ja loomulik järelevalve, vähendades sealjuures ohtlike olukordade tekkimise võimalusi

Täpsustused seovad julgeoleku paremini asustusstruktuuri, maastiku, liikuvuse ja teenuste toimepidevusega

III Asustusmudel

Tagasisides tõstatati

piirkondlike linnade varjatud eristamine

suuremate ja väiksemate piirkondlike linnade rollides vahe, varjatult suuremate eelistamine

regionaalsete linnade roll vajab täpsustamist

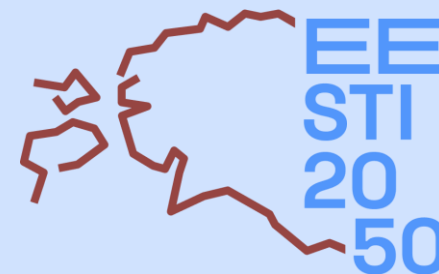
Tartu, Pärnu ja Ida-Viru linnastu rollid vajavad selgemat sisu ja põhjendust

rõhutada toimepiirkondi

liikuvust, teenuseid, töökohti vaadelda toimepiirkondades, tuua need välja ka skeemkaardil

Planeeringus täpsustati

- ✓ suuremate ja väiksemate piirkondlike linnade (maakonnakeskuste) funktsioonides säilis reaalsust peegeldav erisus, nt ei ole suunaks igasse maakonnakeskusesse teatri või kolledži rajamine
- ✓ täiendati asustuse rollijaotust: pealinn, regionaalsed linnad, piirkondlikud linnad, väikelinnad ja hajaasustus
- ✓ Tartu, Pärnu ja Ida-Viru linnastu iseloomustused muutusid sisulisemaks
- ✓ toimepiirkonnad jäid analüütiliseks raamiks, skeemkaardil tuuakse välja rakenduskavas, et mitte jätta muljet planeeringuga kehtestatavatest piirkondadest

IV Elukeskkond

Tagasisides tõstatati

kompaktsusega kaasnevad mõjud, avalik ruum

müra, haljastus, liikuvus, avaliku ruumi seotus liikuvusega

valglinnade tulevik

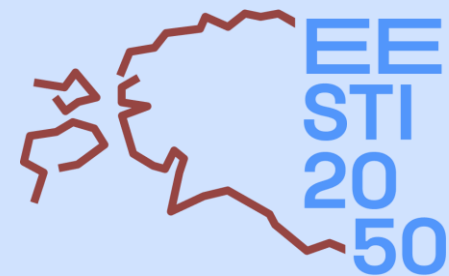
mida mõeldakse valglinna all, milline on kavandatav arengusuund valglinnastunud aladele

käsitleda põhjalikumalt rohevõrgustikku ja eristada rahvusmaastikud

anda rohevõrgustiku üldine skeem, eristada riigi tasand; tuua välja rahvusmaastikud

Planeeringus täpsustati

- ✓ kirjutati lahti kompaktse arengu põhimõtteid, sh ka müra leevendavate meetmete vajadus
- ✓ täiendati avaliku ruumi kavandamise põhimõtteid
- ✓ kirjutati lahti valglinna mõiste, toodi välja valglinnade tulevikusuunad (mitmekesistamine, rohkem teenuseid, töökohti, kvaliteetset avalikku ruumi)
- ✓ rohevõrgustiku käsitus ei muutunud, praegune käsitusviis, kus puudub eristus riigi- ja kohalikuks tasandiks, on piisav. Tuleb üle-Eestiline kaardirakendus
- ✓ rahvusmaastike määratlemise lähiaja perspektiivide osas puudub selgus. Teema lisati kaalutava ülesandena täpsemate riigi tasandi planeeringute selgitusse elluviimiskavas

V Liikuvus

Tagasisides tõstatati

raudtee või ühistransport asustuse selgroona

piirkondades, kus puudub raudtee, on oluline roll muul ühistranspordil

liikuvustaristu kavandamise põhimõtted

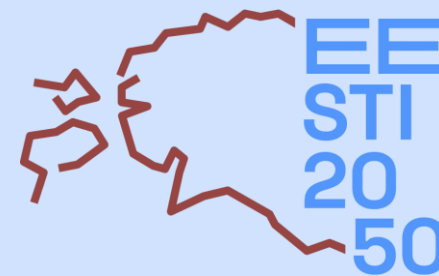
sh seotus jalgsi käidava avaliku ruumiga, sidetaristu vajadusega arvestamine

Eesti „väravad“, lennujaamad ja multimodaalsed keskused

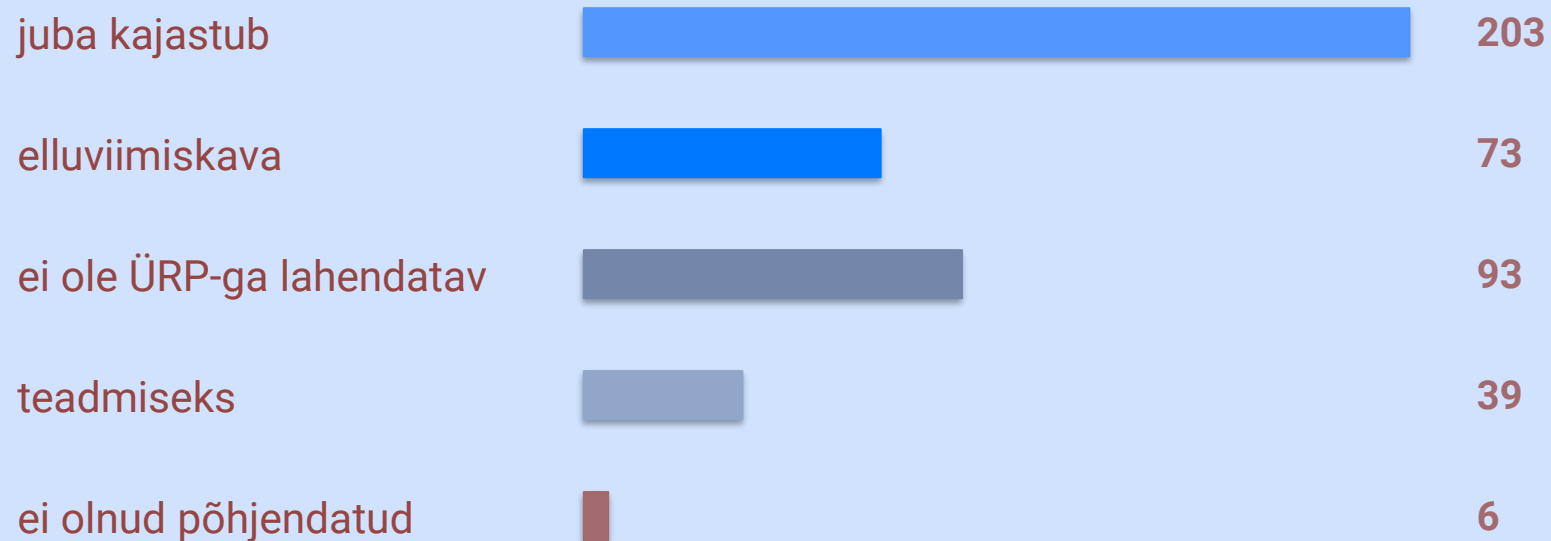
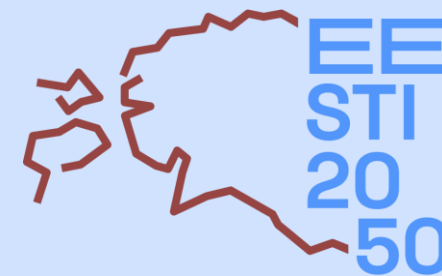
Ülemiste kui multimodaalne „värav“, skeemkaardil kajastatud liiga palju lennujaamu

Planeeringus täpsustati

- ✓ täiendati “raudtee kui selgroog” põhimõtet – raudtee puudumisel selles rollis ühistransport. Lisati suuremates linnades täiendavate raudteepeatuste vajadus
- ✓ täiendati liikuvustaristu kavandamise põhimõtteid, rõhutades kõikide liikumisviiside tervikliku lahendamise vajalikkust; tuues välja autonoomsed sõidukid ja linnaõhustranspordi
- ✓ toodi välja Ülemiste kui Eesti multimodaalne värav
- ✓ Liikuvuse skeemkaardile jäeti rahvusvahelised ja regionaalsed lennujaamad
- ✓ rõhutati olemasolevate linnaruumiga hästi seotud multimodaalsete transpordisõlmede edasise arendamise vajadus

Ettepanekud, mida ei saanud arvestada

Miks ettepanekuga ei arvestatud?

- ✓ ei ole planeeringuga lahendatav, vajab valdkondlikku otsust või õigusmuudatust
- ✓ on liiga detailne või asukohapõhine ÜRP tasemele
- ✓ on vastuolus planeeringu põhisuunaga või teiste väärtustega

Mittearvestamine ei tähenda teema eiramist: paljud küsimused on suunatud täpsemale planeerimistasandile või elluviimiskavasse

1 Põhisuund jäi samaks

Pea- ja valglinnastumise pidurdamine ning tugevate keskuste Eesti jäid planeeringu keskseks loogikaks

2 Sõnastus muutus täpsemaks

Eriti asustuse rollijaotuse, liikuvuse, julgeoleku, maahõive ja elukeskkonna teemades

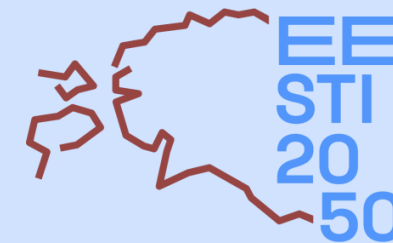
3 Rakendatavus paranes

Lisandusid selgemad mõisted, otsustusloogikad, järgmise tasandi planeeringute roll ja elluviimise seosed

4 Kohapõhisus liigub edasi

Detailsemad asukohaotsused jäävad riigi tasandi täpsematesse planeeringutesse, üldplaneeringutesse ja valdkonnapoliitikatesse

Kuidas edasi?

- + juulikuu lõpuni on esitatud planeering kooskõlastamiseks ministeeriumidele ja Eesti Linnade ja Valdade Liidule ja arvamuse avaldamiseks kaasatavatele
- + seejärel analüüsitakse laekunud tagasisidet ja vajadusel täiendatakse eelnõud
- + alustatakse põhilahenduse koostamist koos kujunduse ja inglise keelse tõlkega
- + sügisel toimub planeeringu põhilahenduse avalik väljapanek ja tutvustus
- + kehtestamine on kavandatud käesoleva aasta novembris. Planeeringu kehtestab Vabariigi Valitsus

Aitäh!

Kontaktisikud:

Anna Semjonova

anna.Semjonova@mkm.ee

Pille Metspalu

pille@dge.ee

